

LEES
Wijst

Lees Wijs... Lees gemotiveerd & diep!

Didactische aanpak waar autonome leesmotivatie en leesbegrip in de eerste graad B-stroom centraal staan (LoS project SO).

LEES **WijS**

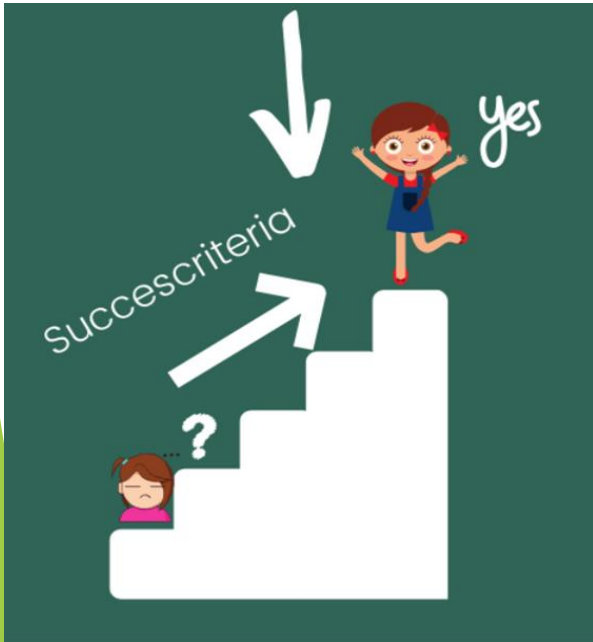
Vlaanderen
is onderwijs & vorming

0. Doelen en succescriteria

Doelen:

1. Inkijk geven in de professionalisering van leerkrachten.
2. Zelf de aanpak van diep en gemotiveerd lezen toepassen.

Succescriteria:

1. Ik weet hoe in Lees Wijs de scholen so aan de slag gingen rond leesdidactiek en autonome leesmotivatie.
2. Ik heb een uitgewerkte les diep en gemotiveerd lezen over een gedicht.

1 Leesmotivatie

1.1 Eindtermen rond leesmotivatie

EERSTE GRAAD	
A-STROOM	B-STROOM
BOUWSTEEN 1: Het Nederlands receptief, productief en interactief, zowel mondeling als schriftelijk gebruiken als communicatiemiddel in relevante situaties.	
2.1° De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, lezen , spreken, schrijven, luisteren en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)	2.1° De leerlingen zijn gemotiveerd voor taal m.i.v. cultuur, lezen , spreken, schrijven, luisteren en inzicht in het taalsysteem. (attitudinaal)

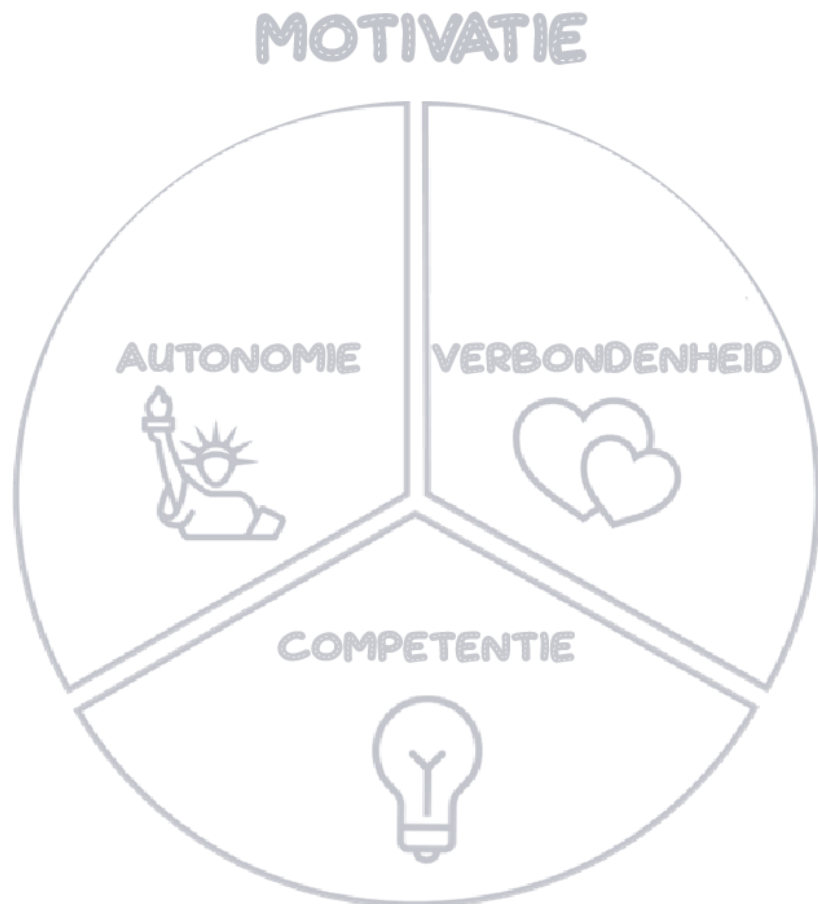

1.2. Onderzoek rond leesmotivatie

Leerlingen die autonoom gemotiveerd zijn om te lezen, lezen doorgaans beter

(De Naeghel, Van Keer, Vansteenkiste, & Rosseel, 2012)

1.3 Inzetten op leesmotivatie in de leesles: zelfdeterminatietheorie

Autonomie

Verbondenheid

Competentie

HET LEES-ABC

AUTONOMIE

Leerlingen hebben nood aan beslissingsvrijheid. Die vrijheid geef je hen bijvoorbeeld door hun interesses te identificeren, deze te voeden en van daaruit ook verder uit te breiden. Dit kan ook door hen keuzemogelijkheden aan te bieden

HET LEES-ABC

VERBONDENHEID

Leerlingen willen zich verbonden voelen met elkaar en met anderen (bv. met jou als leraar, met de klas, de school...).

HET LEES-ABC

COMPETENTIE

Leerlingen willen het gevoel hebben dat ze vaardig zijn in het lezen.

1.4. Monitoring

- ▶ Self-Regulation Questionnaire-Reading Motivation (De Naeghel et al., 2012)
 - (1) We stellen leerlingen in deze vragenlijst de vraag waarom ze lezen (in hun vrije tijd en op school)
 - (2) Leerlingen antwoorden op een vijfpunt schaal
 - (3) Resultaten kunnen grafisch weergegeven worden

2. Diep lezen

2.1. Eindtermen rond leesbegrip

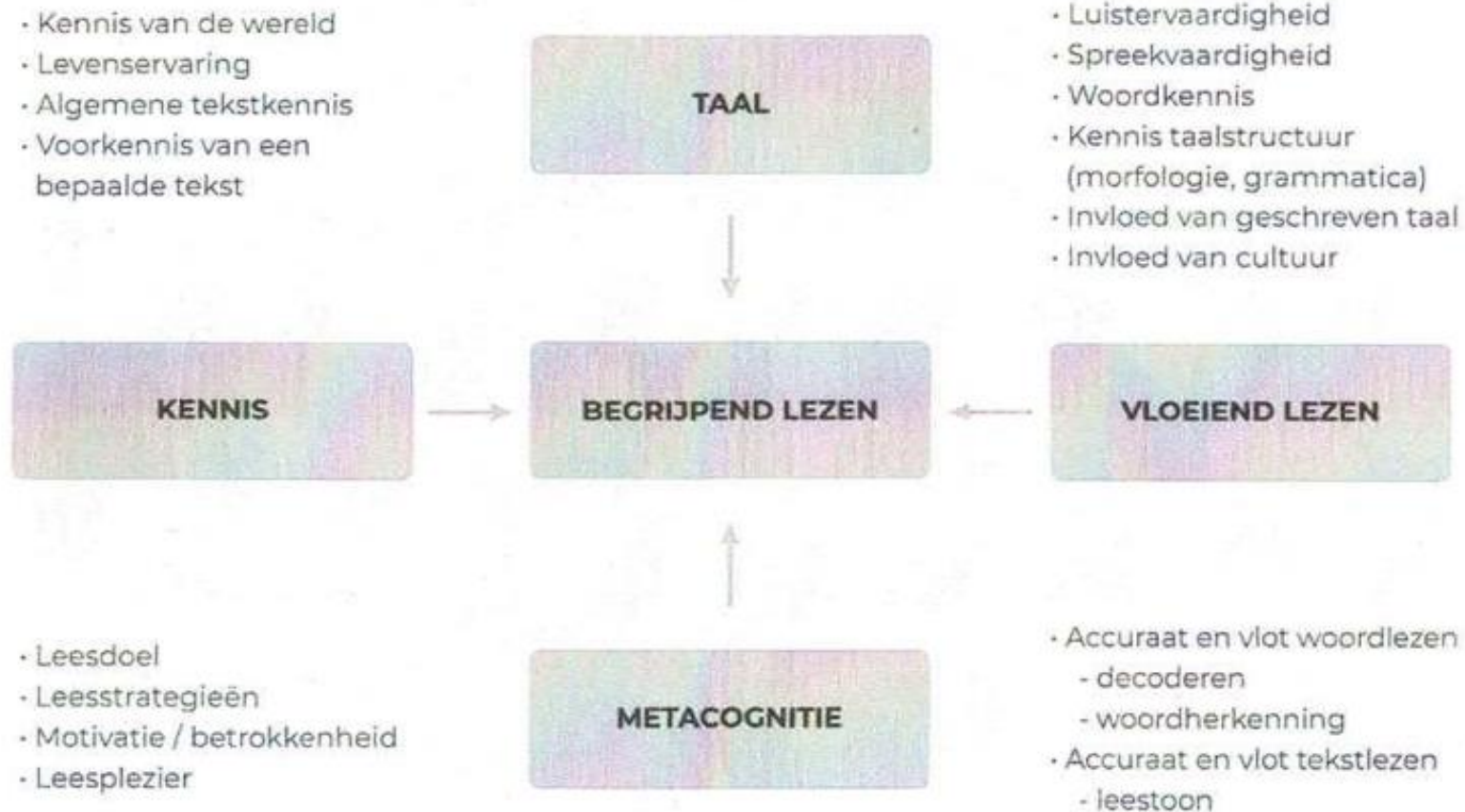
EERSTE GRAAD	
A-STROOM	B-STROOM
BOUWSTEEN 1: Het Nederlands receptief, productief en interactief, zowel mondeling als schriftelijk gebruiken als communicatiemiddel in relevante situaties.	
2.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	2.2 De leerlingen bepalen het onderwerp en de globale inhoud van geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
2.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	2.3 De leerlingen bepalen wat de hoofdgedachte en de hoofdpunten zijn in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
2.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	2.4 De leerlingen selecteren relevante informatie in geschreven en gesproken teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.
2.5 De leerlingen nemen eenvoudige notities bij het lezen en beluisteren van teksten in functie van doelgerichte informatieverwerking en communicatie.	

2.2 Eindtermen rond literatuur

EERSTE GRAAD	
A-STROOM	B-STROOM
BOUWSTEEN 4: Literatuur in het Nederlands beleven	
2.13 De leerlingen verwoorden hun gedachten en gevoelens bij het lezen en beluisteren van fictionele teksten met een literaire inslag met ondersteuning van elementaire literaire en narratieve concepten	2.12 De leerlingen verwoorden hun gedachten en gevoelens bij het lezen en beluisteren van fictionele teksten met een literaire inslag met ondersteuning van elementaire literaire en narratieve concepten.

2.3. Onderzoek rond leesbegrip

onderwijs

2.4. Diep en gemotiveerd lezen in de leesles

**Stap1:
prereading**

**Stap2:
eerste keer
lezen**

**Stap3:
tweede
keer lezen**

**Stap4:
derde keer
lezen**

**Stap5:
(productieve)
activiteit**

GOLDEN RULES

• Observeer en probeer.

• Praat over wat er staat.

• Noteer en leer.

2.5 Diep lezen: monitoring

- ▶ Basisgeletterdheid Nederlands
- ▶ Eindtermen Nederlands

- ▶ Stap verder:
 - ▶ Leren leren
 - ▶ Lezen in ‘zaakvakken’

3.

in de praktijk

Doelen

Je leert hoe je een hoofdidee uit een tekst haalt.
Je leert hoe je iets samenvat.

- Je kan een hoofdzin: wat zegt de tekst
- Je kan een hoofdzin of niet waar
- Je kan een hoofdzin van de tekst.
- Je kan in een hoofdzin stukje tekst samenvatten

Tip 1: werk doelgericht

**Stap1:
prereading**

Leerlingen halen voorkennis op over het thema.
Leerlingen krijgen zin om de tekst te lezen.

**Tip 2:
activeer en
motiveer
alle
leerlingen**

Methodiek

Stap2: eerste keer lezen

*Wat zegt de
tekst?*

Leerlingen lezen de tekst om het onderwerp en de globale inhoud te bepalen.

Ze nemen hierbij notities.

Focus ligt op: wat zegt de tekst?

Algemene begripsvragen (begin, midden, eind, hoofdgedachte).

Aan de slag

- ▶ Doelen bepalen voor deze les
- ▶ Prereading
- ▶ Eerste keer lezen

DRUPPEL

Alles heb ik gedaan
overal ben ik geweest
elke uitdaging ging ik aan

ik dreef door zeven wereldzeeën
zweefde tussen wind en wolken
biggelde langs duizend ruiten
sprong uit gieters en fonteinen
hing aan bloemen, takken, kranen
viel op daken, paraplu's en petten
werd gemept door ruitenwissers
spoelde weg door afvoerputjes

ik ben die ene die op die andere lijkt
ik liet de emmer overlopen

—
Jos van Hest - Druppel
Uit: *Veel en veel mooier* (Kwintessens, 2010)

Stap3: tweede keer lezen

*Hoe zegt de
tekst het?*

Leerlingen lezen de tekst een tweede keer om een antwoord te vinden op tekstgerichte vragen die een dieper begrip van de tekst helpen bereiken.

Focus ligt op: ho

*Vragen over belangrijke details.
Vragen over woordenschat.
Vragen over tekststructuur.*

**Tip 3:
check het
begrip van
elke
leerling**

Stap4: derde keer lezen

*Wat betekent
de tekst?*

Leerlingen lezen de tekst een derde keer om een antwoord te vinden op vragen die tot een nog dieper begrip van de tekst helpen bereiken.

Focus ligt op: wa

Focus ligt op: wa

*Vragen over de bedoeling van de
rijver.
Vragen rondom afleidingen.
Vragen over opinies, argumenten
en verbanden met andere
teksten.*

Aan de slag

- ▶ Tweede keer lezen
- ▶ Derde keer lezen

DRUPPEL

Alles heb ik gedaan
overal ben ik geweest
elke uitdaging ging ik aan

ik dreef door zeven wereldzeeën
zweefde tussen wind en wolken
biggelde langs duizend ruiten
sprong uit gieters en fontein
hing aan bloemen, takken, kranen
viel op daken, paraplu's en petten
werd gemept door ruitenwissers
spoelde weg door afvoerputjes

ik ben die ene die op die andere lijkt
ik liet de emmer overlopen

Jos van Hest - Druppel
Uit: *Veel en veel mooier* (Kwintessens, 2010)

**Stap5:
(productieve)
activiteit**

Leerlingen bouwen verder op wat ze geleerd hebben in de gelezen tekst. Leerlingen krijgen kansen om nieuwe informatie uit de tekst te delen of er iets mee te doen.

Checken van dieper tekstbegrip via (productieve) activiteit.

**Tip 4: zet
in op
actieve
kennisver-
werking**

Aan de slag

► Productieve activiteit

KlasCement Home Leermiddelen Netwerk DeelSites

← Vorig leermiddel Terug naar zoekresultaten

Gevoelsthermometer: App om emoties te registreren

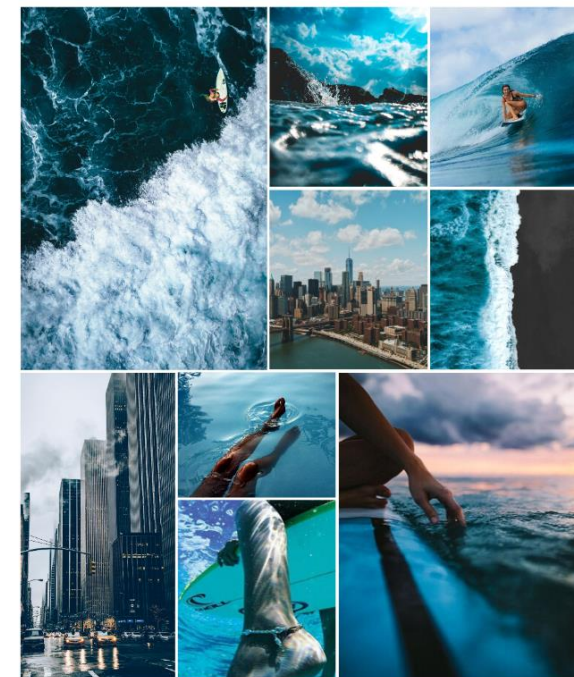
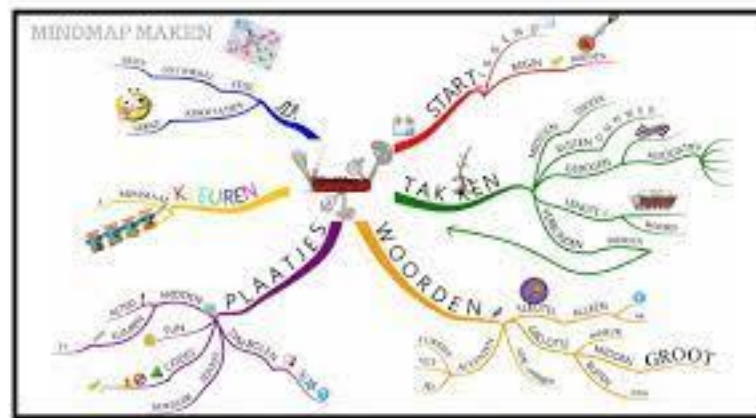
Maak favoriet

Met de app gevoelsthermometer kan je je gevoelens registreren en er is de mogelijkheid om te verbinden met een professionele hulpverlener zodat deze je van op afstand kan volgen en via een berichtenmodule tips kan geven.

Gevoelsthermometer

Gebruik

Doelen

Je leert hoe je een hoofdidee uit een tekst haalt.
Je leert hoe je iets samenvat.

- Je kan een ... wat zegt de tekst?
- Je kan ... of niet waar is
- Je kan ... tekst.
- Je kan in ... stukje tekst samen

**Tip 5:
koppel
terug naar
je doelen**

4. Terugblik op de doelen en succescriteria

Doelen:

1. Inkijk geven in de professionalisering van leerkrachten.
2. Zelf de aanpak van diep en gemotiveerd lezen toepassen.

Succescriteria:

1. Ik weet hoe in Lees Wijs de scholen so aan de slag gingen rond leesdidactiek en autonome leesmotivatie.
2. Ik heb een uitgewerkte les diep en gemotiveerd lezen over een gedicht.

dankjewel

♥

Vul één zin aan in de chat

- Vandaag heb ik ... geleerd.
- Ik was verrast door ...
- Het meest nuttige dat ik heb geleerd, is ...
- Ik was geïnteresseerd in ...
- Het leukste aan deze sessie vond ik ...
- Een ding waar ik niet zeker van ben, is ...
- Het belangrijkste waar ik meer over wil weten, is ...
- Na deze sessie voel ik ...
- Ik zou meer hebben geleerd in deze sessie als

Kirsty.dupont@hasselt.be

Soetkin.werbrouck@pov.be

Youri.vande.sande@pov.be